

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»

Затверджено
рішенням вченої ради ДДПУ:

Голова вченої ради _____ С.О. Омельченко
(протокол № __ від __.__.2025 р.)

Вводиться в дію з «__» лютого 2025 р.

В.о. ректора _____ С.О. Омельченко
(наказ ДДПУ № __ від __.02.2025 р.)

ПОЛОЖЕННЯ ПРО КАФЕДРУ
загальної та диференційної психології

1. Загальні положення

1.1. Кафедра – це базовий структурний підрозділ Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет» (надалі – Університет), що провадить освітню, методичну та/або наукову діяльність за певною спеціальністю (спеціалізацією) чи міжгалузєвою групою спеціальностей, до складу якого входить не менше п'яти науково-педагогічних працівників, для яких кафедра є основним місцем роботи, і не менш як три з них мають науковий ступінь або вчене (почесне) звання.

1.2. Положення про кафедру загальної та диференційної психології розроблено на основі Закону України «Про вищу освіту» та Статуту Університету.

1.3. Кафедра загальної та диференційної психології – базовий структурний підрозділ Університету, що провадить освітню, методичну діяльність за освітньо-науковою програмою «Психологія» (в межах спеціальності 053 Психологія) на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти, науково-дослідну та/або науково-технічну діяльність за спеціальностями галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки.

1.4. Кафедра створена рішенням вченої ради Університету (протокол № 5 від 26 грудня 2024 р.) та наказом ректора Університету № 542 від 26.12.2024 р.).

1.5. Кафедра входить до складу факультету природничо-математичної освіти та фізичної культури.

1.6. Штат кафедри складають науково-педагогічні працівники, наукові співробітники, навчально-допоміжний персонал.

2. Основні напрями та завдання діяльності кафедри

2.1. Основними напрямками діяльності кафедри є:

- освітня діяльність;
- методична робота;
- науково-інноваційна діяльність;
- організаційна робота;
- виховна робота;
- міжнародна діяльність.

2.2. Основні завдання:

В освітній роботі:

Забезпечення якості реалізації освітньо-наукової програми «Психологія» (в межах спеціальності 053 Психологія галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки) на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти та обов'язкових освітніх компонент (дисциплін, закріплених за кафедрою наказом ректора Університету) освітніх програм, які реалізуються в Університеті на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях вищої освіти.

- Основними формами організації освітнього процесу в Університеті є навчальні заняття (лекції, практичні та лабораторні заняття, комп'ютерні практикуми, семінарські та індивідуальні заняття, консультації, самостійна робота, практична підготовка, контрольні заходи) з навчальних дисциплін (обов'язкових та вибіркових освітніх компонент освітніх програм), закріплених за кафедрою;

- забезпечення високої якості освітнього процесу відповідно до стандарту вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки та нормативних документів з організації освітнього процесу;
- удосконалення змісту навчання із урахуванням сучасних досягнень науки, техніки, технології та освіти;
- впровадження прогресивних методів і сучасних інформаційних технологій навчання;
- удосконалення методів оцінювання якості освітнього процесу, проведення заліків, екзаменів та атестації здобувачів;
- організація та проведення практичної підготовки;
- організація та проведення атестації здобувачів, забезпечення ефективної роботи атестаційних комісій;
- організація та проведення вступних випробувань на навчання за магістерським рівнем вищої освіти.
- організація та проведення вступних випробувань на навчання за освітньо-науковим рівнем вищої освіти.

У методичній роботі:

- розроблення структурно-логічних схем, навчальних і робочих навчальних планів підготовки здобувачів вищої освіти за освітньо-науковою програмою «Психологія» (в межах спеціальності 053 Психологія галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки) для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти;
- розроблення робочих програм навчальних дисциплін кафедри, наскрізних програм практичної підготовки;
- розроблення тематики курсових робіт;
- видання підручників, навчальних посібників, методичних розробок, рекомендацій, вказівок, а також іншої навчальної літератури, засобів навчання та навчального обладнання за профілем кафедри;
- розроблення засобів діагностики навчальних досягнень здобувачів вищої освіти (тестові завдання, екзаменаційні білети тощо) та рейтингових систем оцінювання;
- розроблення і впровадження в освітній процес: лабораторних завдань; комп'ютерних практикумів; технічних засобів навчання, діючих зразків, наочного обладнання та зразків, пакетів прикладних програм;
- рецензування та експертиза навчально-методичних матеріалів;
- проведення експертизи конкурсних кваліфікаційних та курсових робіт;
- розроблення складових стандартів / тимчасових стандартів вищої освіти за відповідними спеціальностями, предметними спеціальностями, спеціалізаціями;
- проведення заходів із професійного розвитку викладачів;
- підготовка звітів-самоаналізів з провадження освітньої діяльності за освітніми програмами, відповідальною за реалізацію яких є кафедра;
- участь в акредитації освітніх програм, які реалізуються в Університеті, на факультеті за участю кафедри.

У науково-інноваційній роботі (за наявності у складі кафедри наукового ядра із фахівців відповідного профілю з науковим ступенем доктора наук та (або) вченого звання професора та які мають статті у наукових фахових виданнях України, наукові монографії, навчальні посібники з грифом Міністерства освіти і науки України в обсязі не менше п'яти за останні п'ять років на кожного викладача кафедри):

- підготовка наукових кадрів вищої кваліфікації (підготовка аспірантів, докторантів, здобувачів, підготовка до захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії, кандидатських і докторських дисертацій, надання рекомендацій до груп наукового резерву здобувачів випускних курсів, магістрантів; надання рекомендацій щодо вступу до аспірантури та докторантури; затвердження тем дисертацій, наукових керівників та консультантів дисертаційних досліджень, індивідуальних планів роботи аспірантів та докторантів; проміжні атестації аспірантів і здобувачів; надання висновків про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертацій аспірантів та докторантів, попередня рекомендація завершених дисертацій до захисту; утворення за рішенням Вченої ради університету разових спеціалізованих вчених рад для захисту дисертацій аспірантів та організація діяльності цих рад);
- обговорення та висунення кандидатів на отримання вчених і почесних звань;
- організація та створення умов для проведення науково-дослідних робіт (НДР) за профілем кафедри. (Підготовка матеріалів на отримання фінансування НДР, тендерних пропозицій на виконання НДР. Проведення фундаментальних досліджень і розробок за держбюджетною тематикою. Проведення розробок і досліджень за заявками установ, організацій; державними програмами; замовленнями міністерств і відомств. Виконання робіт за міжнародними контрактами, проектами грантами. Проведення пошукових (інноваційних) досліджень. Підготовка звітів за результатами наукової роботи кафедри);
- організація маркетингу та просування на ринки результатів виконання НДР. Висунення матеріалів робіт на Державну премію України в галузі науки і техніки. Упровадження результатів розробок в освітній процес. Перевірка та експериментальне впровадження інноваційних наукових розробок. Підготовка охоронних документів на об'єкти інтелектуальної власності;
- організаційне забезпечення підготовки та видання публікацій (монографії, словники, довідники, стандарти, наукові журнали, статті, доповіді тощо). Підготовка, сертифікація електронних публікацій. Експертиза/рецензування: НДР, дисертацій, наукових видань, статей тощо, опонування дисертацій);
- організація, проведення та участь у наукових семінарах, конференціях, виставках (усіх рівнів);
- створення умов для залучення здобувачів вищої освіти до наукової роботи (керівництво здобувачами, які беруть участь у: виконанні НДР, наукових гуртках, наукових конференціях, семінарах. Підготовка здобувачів до участі у міжнародних і всеукраїнських олімпіадах.

Обговорення та організація участі наукових та кваліфікаційних робіт магістрантів у конкурсах Університету та всеукраїнських конкурсах здобувачів вищої освіти з НДР);

- ефективне використання творчого потенціалу науково-педагогічних і наукових працівників кафедри у вирішенні актуальних проблем науки, педагогічних технологій навчання.

У науковій роботі:

- створення умов для провадження науково-дослідної роботи (НДР) за профілем кафедри. (Проведення експериментальних (інноваційних) досліджень. Підготовка звітів з НДР за результатами наукових розробок кафедри);
- організація маркетингу та просування на ринки результатів виконання НДР. Упровадження результатів розробок в освітню діяльність та в освітній процес. Перевірка та експериментальне впровадження інноваційних наукових розробок. Підготовка охоронних документів на об'єкти інтелектуальної власності;
- організаційне забезпечення підготовки та видання публікацій (монографії, словники, довідники, стандарти, наукові журнали, статті, доповіді тощо). Підготовка, сертифікація електронних публікацій);
- організація, проведення та участь у наукових семінарах, конференціях, виставках (усіх рівнів);
- створення умов для залучення здобувачів вищої освіти до наукової роботи (керівництво студентами, які беруть участь у: виконанні НДР, студентських наукових гуртках, наукових конференціях, семінарах. Підготовка здобувачів до участі у міжнародних і Всеукраїнських олімпіадах);
- ефективне використання творчого потенціалу науково-педагогічних і наукових працівників кафедри у вирішенні актуальних проблем науки, педагогічних технологій навчання.

В організаційній роботі:

- подання пропозицій щодо формування кадрового складу та штатного розпису в межах затверджених фондів і нормативів для всіх категорій;
- подання пропозицій щодо формування розкладу занять спільно з деканатом факультету природничо-математичної освіти та фізичної культури;
- створення умов для професійного зростання здобувачів вищої освіти і співробітників кафедри, задоволення потреб особистості в інтелектуальному, культурному, моральному та фізичному розвитку;
- організація та контроль за проведенням науково-педагогічними працівниками кафедри доручених видів навчальної роботи;
- встановлення творчих зв'язків із закладами вищої освіти, галузевими організаціями, підприємствами, науково-дослідними інститутами, іншими підприємствами й організаціями незалежно від форм власності (у тому числі з іноземними) та різними групами стейкхолдерів освітніх програм, які реалізуються на факультеті за участю кафедри;

- сприяння в перепідготовці та підвищенні кваліфікації науково-педагогічними працівниками кафедри та контроль за цими заходами;
- проведення методологічних, методичних, науково-методичних та наукових семінарів, конференцій тощо;
- співпраця з кафедрами Університету;
- діяльність із профорієнтації та залучення осіб на навчання за освітніми програмами, які реалізуються на факультеті, за освітньо-науковою програмою (в межах спеціальності 053 Психологія) на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти тощо;
- вжиття заходів щодо залучення осіб для підвищення кваліфікації в Університеті;
- налагодження систематичного зв'язку з випускниками Університету, у тому числі аспірантами кафедри;
- пошук баз та укладання договорів на проведення практичної підготовки;
- підготовка ліцензійних справ з нових спеціальностей та акредитаційної документації з освітніх програм, які реалізуються на факультеті за участю кафедри (відповідальною за реалізацію яких є кафедра);
- висвітлення результатів діяльності кафедри на: веб-сайтах кафедри, факультету природничо-математичної освіти та фізичної культури, Університету; у засобах масової інформації, соціальних мережах тощо;
- наповнення змістом, повнотою та актуальністю веб-сайту кафедри та інших інформаційних ресурсів, які створені для висвітлення та супроводження діяльності кафедри в мережі Інтернет;
- організація навчально-наукової роботи науково-педагогічних працівників зі здобувачами вищої освіти на університетській платформі з дистанційного навчання;
- участь співробітників кафедри у роботі експертних рад, комісій, робочих груп Міністерства освіти і науки України, НАЗЯВО, спеціалізованих радах із захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії, доктора наук;
- визначення рейтингу науково-педагогічних працівників кафедри.

У виховній роботі:

- здійснення комплексу заходів, спрямованих на виховання високорозвиненої особистості в дусі українського патріотизму і поваги до Конституції України в умовах розвитку української державності;
- подання пропозицій щодо призначення та організації роботи кураторів академічних груп;
- проведення заходів з дотримання здобувачами вищої освіти законодавства України, академічної доброчесності, морально-етичних норм поведінки як в Університеті, так і за його межами, дбайливого ставлення до майна Університету (будівель, приміщень, меблів, обладнання, інвентарю, навчальних видань, приладів та ін.);
- вжиття заходів на впровадження в студентському середовищі здорового способу життя;
- підвищення духовного та культурно-освітнього рівня студентської молоді.

У міжнародній діяльності:

- розробка та реалізація комплексу заходів з інтеграції в міжнародний освітньо-науковий простір;
- вивчення міжнародного досвіду з підготовки фахівців за аналогічними освітніми програмами (в межах відповідних спеціальностей, предметних спеціальностей, спеціалізацій), які реалізуються на факультеті за участю кафедри та його використання в освітньому процесі;
- організація обмінних практик зі спорідненими кафедрами університетів-партнерів зарубіжних країн;
- організація академічної мобільності здобувачів та співробітників кафедри;
- участь у виконанні науково-технічних робіт на замовлення або за участю іноземних партнерів;
- участь у виконанні міжнародних проектів, програм;
- організація, участь у міжнародних конференціях, семінарах, конкурсах, виставках;
- забезпечення надходжень від різних форм зовнішньоекономічної діяльності.

3. Організація роботи кафедри

3.1. Робота кафедри організується і здійснюється відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Статуту Університету, Положення про факультет природничо-математичної освіти та фізичної культури, до складу якого входить кафедра, нормативних актів Міністерства освіти і науки України та розпорядчих документів Університету, а також цього Положення.

3.2. Діяльність кафедри здійснюється на підставі щорічного плану роботи кафедри, що охоплює напрями та завдання, зазначені в п. 2 цього Положення. План роботи кафедри обговорюється і затверджується на її засіданні.

3.3. Основні питання діяльності кафедри обговорюються на засіданні, рішення якого є обов'язковим для виконання її співробітниками.

3.4. Засідання кафедри проводяться не рідше одного разу на місяць.

3.5. У засіданні кафедри беруть участь науково-педагогічні та (за наявності) наукові працівники кафедри. Засідання кафедри вважається правомочним, якщо на ньому присутні не менше ніж дві третини зазначених працівників, а рішення кафедри приймаються простою більшістю голосів.

Засідання кафедри оформлюється протоколом, який підписується завідувачем кафедри (за відсутності завідувача – виконуючим обов'язки завідувача кафедри) і секретарем засідання.

3.6. На засідання кафедри можуть бути запрошені інші працівники кафедри, а також працівники інших кафедр і закладів вищої освіти, підприємств, установ та організацій.

4. Структура кафедри

До структури кафедри входить (спеціалізований) кабінет загальної психології.

5. Права та обов'язки співробітників кафедри

Права та обов'язки співробітників кафедри визначаються чинним законодавством України, Статутом Університету, Правилами внутрішнього розпорядку Університету та відповідними посадовими інструкціями.

6. Документація кафедри

- 6.1. Документація навчально-організаційного забезпечення:
- положення про кафедру;
 - список співробітників кафедри;
 - графіки щорічних відпусток працівників кафедри;
 - графіки освітнього процесу за всіма освітніми програмами, в реалізації яких кафедра бере участь;
 - план роботи кафедри;
 - дані для розрахунку обсягу навчальної роботи кафедри на поточний рік;
 - розрахунок обсягу навчального навантаження кафедри на поточний рік;
 - звіт про виконання навчального навантаження науково-педагогічними працівниками кафедри за попередній навчальний рік;
 - індивідуальні плани роботи викладачів;
 - графік підвищення кваліфікації викладачів та документація про її результати (свідоцтва, сертифікати, довідки, накази тощо);
 - розклад занять викладачів;
 - графік консультацій викладачів;
 - графік зайнятості лабораторій кафедри;
 - протоколи щомісячних засідань кафедри;
 - звіт про роботу кафедри за минулий навчальний рік;
 - звітна документація з практичної підготовки за минулий рік;
 - договори про співробітництво з підприємствами, установами, організаціями, які є базами практичної підготовки здобувачів вищої освіти за відповідними освітніми програмами та рівнями вищої освіти;
 - курсові, кваліфікаційні та дисертаційні роботи (якщо такі передбачені відповідними освітніми програмами на відповідних рівнях вищої освіти) відповідно до «Інструкції з обліку та зберігання кваліфікаційних робіт в Університеті».
- 6.2. Навчально-методична документація:
- стандарти вищої освіти (за наявності) за спеціальностями та рівнями вищої освіти, в межах яких реалізуються освітні програми на факультеті за участю кафедри;
 - стандарти вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія (галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки) для першого (бакалаврського), другого (магістерського) та третього (освітньо-наукового) рівнів вищої освіти;
 - освітньо-наукова програма «Психологія» підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (в межах спеціальності 053 Психологія галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки);

- навчальні плани за освітньо-науковою програмою «Психологія» (в межах спеціальності 053 Психологія галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки) на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти;
- робочі програми навчальних дисциплін, закріплених за кафедрою;
- дистанційні курси (відповідно до «Положення про розроблення та сертифікацію дистанційних курсів навчальних дисциплін у ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»», схваленого вченою радою ДДПУ (протокол № 7 від 25.01.2024 р.) та затвердженого ректором ДДПУ (наказ №30 від 25.01.2024 р.) з навчальних дисциплін (закріплених за кафедрою), які розміщені на університетській платформі дистанційного навчання;
- екзаменаційні білети для семестрового контролю з навчальних дисциплін, закріплених за кафедрою;
- наскрізні програми практичної підготовки здобувачів вищої освіти за освітніми програмами, відповідальною за реалізацію яких є кафедра та / або участь у реалізації яких бере кафедра;
- програми атестації здобувачів вищої освіти;
- тематика курсових та кваліфікаційних робіт для здобувачів відповідних освітніх програм та рівнів вищої освіти;
- перелік основних наукових напрямків, у яких реалізуються дисертаційні роботи відповідно до мети та завдань освітньо-наукової програми, відповідальною за яку є кафедра;
- накази про закріплення за здобувачами тем кваліфікаційних робіт на відповідних рівнях вищої освіти;
- методичні рекомендації до виконання курсових та кваліфікаційних робіт здобувачами вищої освіти за відповідними освітніми програмами та рівнями вищої освіти, дисертаційних робіт тощо;
- інші документи за рішенням кафедри.

6.3. Документація кафедри в електронному вигляді зберігається на Google -диску кафедри, доступ до якого може бути наданий керівництву факультету та Університету.

7. Майно та кошти кафедри

З метою забезпечення всіх видів діяльності, передбачених цим Положенням, за кафедрою закріплюються на правах оперативного управління приміщення, обладнання та інше необхідне майно.

Кафедра в межах її майнового комплексу відповідає за належний стан аудиторного та лабораторного фонду, а також за цільове використання приміщень. Фінансування кафедри здійснюється відповідно до норм, що діють в Університеті.

8. Порядок затвердження та змін до цього положення

8.1. Положення про кафедру обговорюється на засіданні вченої ради факультету, розглядається та ухвалюється вченою радою Університету та вводиться у дію наказом ректора Університету.

8.2. Кафедра може пропонувати зміни та доповнення до Положення при попередньому розгляді вченою радою факультету.

8.3. Зміни та доповнення до Положення розглядаються та ухвалюються вченою радою університету та вводяться у дію наказом ректора Університету.